

CBE/XXXXX

Zaaknummer CBE 25.104

UITSPRAAK

Het College van Beroep voor de Examens van de EUR (hierna: College) heeft op 2 september 2025 uitspraak gedaan op het beroep van

XXXXX, hierna: appellante,

dat is gericht tegen

het besluit van 22 mei 2025 van de examencommissie van Erasmus School of Social and Behavioural Sciences (hierna: ESSB) inhoudende de afwijzing van het verzoek om een alternatief voor de statistiekvakken in haar opleiding.

1 Feiten en procesverloop

1.1 Appellante staat sinds het studiejaar 2024-2025 ingeschreven voor de International Master of Psychology. (hierna: master). Op 18 februari 2025 heeft zij een verzoek ingediend bij de examencommissie van ESSB (hierna: verweerder) om een vrijstelling of ander alternatief voor de statistiekvakken van de master. Dit verzoek is op 22 mei 2025 afgewezen (hierna: bestreden besluit).

1.2 Appellante heeft op 29 juni 2025 beroep ingesteld tegen het bestreden besluit. Op 15 juli 2025 heeft een schikkingsgesprek plaatsgevonden. Een schikking is niet bereikt.

1.3 Het beroep is op de hoorzitting van het CBE op 2 september 2025 behandeld. Appellante is online verschenen. Appellante is bijgestaan door XXXXX, haar vertaler. Namens verweerder heeft XXXXX, vicevoorzitter examencommissie, het verweer gevoerd.

2 Standpunten partijen

2.1 Appellante kan zich niet verenigen met het bestreden besluit en voert daartoe, samengevat, het volgende aan:

- zij heeft ernstige dyscalculie en deze functiebeperking bemoeilijkt haar studie specifiek op het gebied van statistiek;
- voor de overige vakken van de master heeft appellante goede resultaten behaald;
- het is belangrijk voor haar om de master af te ronden, omdat zij wil werken als praktiserend onderwijs- of kinderpsycholoog;
- tijdens haar bacheloropleiding in Budapest heeft zij met behulp van onder andere additioneel huiswerk en take-home tentamens de statistiekvakken met goed resultaat kunnen afronden;
- door haar functiebeperking is het niet mogelijk voor appellante om de statistiekvakken van de master te behalen, ook niet met een voorziening inhoudende extra tijd voor het tentamen;
- zij is bereid een extra stage of andere vakken te volgen om daarmee de statistiekvakken te vervangen;
- appellante is niet van plan om te gaan werken in het statistisch onderzoeksveld, maar in de praktijk van psychologie. Zij was er vooraf van op de hoogte dat

statistiek een onderdeel uitmaakte van het studieprogramma van de master en besloot al haar inspanningen te richten op succes. Zij heeft een tutor ingehuurd en alle colleges bijgewoond maar het is niet gelukt om te slagen;

- appellante begrijpt dat het behalen van de statistiekvakken een vereiste is voor het behalen van de mastergraad en zij zou graag een oplossing vinden om de opleiding met succes af te ronden.

2.2 Verweerder handhaaft het besluit en voert hiertoe, samengevat, het volgende aan:

- de master bestaat uit 60 EC, waarvan twee statistiekvakken samen 7 EC opleveren. Het is niet mogelijk om af te wijken van het vastgestelde programma of alternatieve examenonderdelen aan te bieden, omdat daarmee niet kan worden voldaan aan de leerdoelen van het programma. Statistiek en wetenschappelijke onderzoeksmethoden maken deel uit van deze leerdoelen;
- studenten worden geacht vooraf voldoende statistische kennis te bezitten en worden ook goed geïnformeerd dat statistiek deel uitmaakt van het masterprogramma;
- een vrijstelling voor master vakken is alleen mogelijk als een dubbele master wordt gevolgd, waarbij onderdelen uit beide masters identiek zijn;
- tijdens het schikkingsgesprek heeft appellante verklaard dat zij de colleges en tutorials voor het statistiekvak heeft gevolgd en bijles heeft gekregen van een tutor, maar dat zij na de eerste drie weken hiermee is gestopt door persoonlijke omstandigheden;
- de functiebeperking van appellante was voorafgaand aan het verzoek van appellante niet bekend bij de examencommissie. Zij kan contact opnemen met de studieadviseur om voorzieningen aan te vragen;
- appellante heeft voor beide statistiekvakken nog geen enkele tentamenkans benut. Pas als een student meerdere pogingen heeft gedaan om een tentamen te behalen en dat niet is gelukt, zal verweerder een verzoek voor een alternatieve tentamenvorm in behandeling nemen. Zolang appellante geen pogingen heeft gedaan, ziet verweerder geen mogelijkheden voor een andere oplossing;
- appellante heeft tijdens het schikkingsgesprek naar voren gebracht dat met het nieuwe curriculum van de master de statistiekvakken zullen vervallen. Verweerder heeft dit onderzocht, en hoewel het inderdaad klopt dat de statistiekvakken vervallen, wordt ook de toelatingseis voor de master op het gebied van statistiek verzwaaard. Studenten worden dan alleen toegelaten als zij al voldoende statistiek kennis op het niveau van de leerdoelen van de master bezitten;
- appellante heeft bewust gekozen voor de master en was er vooraf van op de hoogte dat statistiekvakken deel uitmaken van de leerdoelen van deze master. Verweerder kan hier niet van afwijken, aangezien zij de kwaliteit van het diploma dient te waarborgen.

3 Kort verslag van de zitting d.d. 2 september 2025

3.1 Appellante voegt aanvullend op het beroepschrift toe dat zij verzoekt om een alternatief vak of een stage te volgen in plaats van de statistiekvakken. Zij heeft haar best gedaan het vak te volgen, heeft alle sessies bijgewoond en hulp ingeroepen van een tutor, echter merkte zij dat er geen sprake was van voortgang in haar ontwikkeling als gevolg van haar functiebeperking. Bij de start van de studie was zij ervan op de hoogte dat statistiekvakken onderdeel uitmaken van het curriculum. Zij heeft direct contact opgenomen met een studieadviseur en heeft voorzieningen toegekend gekregen, namelijk extra tijd voor het tentamen en het afleggen van het tentamen in een aparte (kleinere) tentamenzaal. Dit betreft een algemene voorziening en is niet toegespitst op haar specifieke functiebeperking, en is dan ook niet voldoende. Appellante heeft gevraagd of zij andere voorzieningen toegekend kon krijgen maar dat is afgewezen door de studieadviseur. Desgevraagd geeft appellante aan dat zij ervoor open staat om te onderzoeken of zij met een andere tentamenvorm of andere voorzieningen het vak alsnog kan halen. Tot slot geeft appellante aan dat er veel wetenschappelijk onderzoek is gedaan naar functiebeperkingen maar dat zij het gevoel heeft dat deze kennis onvoldoende wordt ingezet om haar te ondersteunen in het studeren met een functiebeperking.

3.2 Verweerder voegt aanvullend op het verweerschrift toe dat de statistiekvakken deel uitmaken van het curriculum en gevolgd moeten worden om aan de eindtermen van de opleiding te kunnen voldoen. Staand beleid binnen de faculteit is dat studenten om in aanmerking te kunnen komen voor een aanpassing in de tentamenvorm, eerst bij meerdere gelegenheden deel hebben moeten nemen aan het tentamen. Als het de student niet lukt een voldoende resultaat te behalen, en het is het laatste vak dat een student nog moet behalen om te kunnen afstuderen, dan zal verweerder een verzoek tot aanpassing van de tentamenvorm overwegen. Verweerder is bereid dit verder met appellante te bespreken. In het onderhavige beroep echter heeft appellante gevraagd om de statistiekvakken te mogen vervangen. Er is geen verzoek gedaan voor een andere tentamenvorm.

4 Beoordeling College

4.1 Het College verklaart het beroep ongegrond en legt hierna uit hoe zij tot dit oordeel is gekomen.

4.2 Het College heeft niet de bevoegdheid om de eigen beslissing in de plaats te stellen van het bestreden besluit. Verweerder stelt op grond van art. 7.13 van de WHW de onderwijs- en examenregeling vast waarin ook de eindtermen van de opleiding worden vastgelegd. Het toetsingskader van het College is in casu of is voldaan aan de voorschriften van procedurele aard die bij of krachtens de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: Whw), de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) of enig ander wettelijk voorschrift zijn gesteld.

4.3 Het College stelt vast dat appellante gevraagd heeft om een aanpassing aan het studieprogramma van de master. Verweerder heeft aangevoerd dat er vastgestelde eindtermen voor de master zijn, waar de kennis van statistiek onderdeel van uitmaakt. Met het vervangen van de statistiekvakken voldoet appellante niet aan de eindtermen voor de master. Het College volgt verweerder dan ook in diens standpunt dat het niet

mogelijk is om appellante een alternatief te bieden voor de statistiekvakken van de master, omdat daarmee het studieprogramma zodanig zou worden aangepast dat het niet langer voldoet aan de eindtermen van de master. Zoals is bepaald in artikel 7.12b, eerste lid, onder a, van de WHW is het de verantwoordelijkheid van verweerder om de kwaliteit van de diploma's te waarborgen en in die hoedanigheid heeft verweerder het verzoek van appellante in alle redelijkheid mogen afwijzen.

4.4 Zoals in artikel 8 van de Regels en Richtlijnen van de Examencommissie 2024-2025 (hierna: R&R) is bepaald, wordt aan studenten met een functiebeperking de gelegenheid geboden gebruik te maken van speciale faciliteiten ter ondersteuning van de onderwijsactiviteiten, alsmede tot het afleggen van toetsen op een zoveel mogelijk aan hun functiebeperking aangepaste wijze. Verweerder heeft hier invulling aan gegeven door appellante extra tijd toe te staan bij het tentamen. Het College volgt verweerder in diens standpunt dat het op de weg van appellante ligt om deel te nemen aan het tentamen met gebruik van de voorziening en pas als blijkt dat de geboden voorziening onvoldoende is, te onderzoeken of andere voorzieningen zoals een aanpassing in de tentamenvorm nodig zijn. Het is aan appellante om een verzoek in te dienen bij de studieadviseur om voorzieningen aan te vragen indien blijkt dat de al verstrekte voorzieningen voor haar onvoldoende zijn om de nadelige gevolgen van haar functiebeperking op te heffen. Het College wijst verweerder erop dat het aan verweerder is om voldoende te onderzoeken welke voorzieningen passend en doeltreffend zijn in het specifieke geval van appellante.

4.5 Gelet op de overweging onder 4.3 is het College van oordeel dat het beroep ongegrond moet worden verklaard.

5 Uitspraak

Het College,

verklaart het beroep van appellante ongegrond;

Aldus vastgesteld te Rotterdam op 2 september 2025 door het College van Beroep voor de Examens van de EUR onder voorzitterschap van XXXXX, XXXXX (lid) en XXXXX (lid) in aanwezigheid van XXXXX, secretaris, en ondertekend door de voorzitter en de secretaris van het College.

XXXXX
voorzitter

XXXXX
secretaris

Uitspraak zaaknummer CBE 25.104 verzonden op: 10 september 2025

Tegen deze uitspraak kan een betrokkene binnen zes weken met ingang van de dag na die waarop deze uitspraak is bekendgemaakt, beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State te Den Haag, via website van de Raad van State (<https://www.raadvanstate.nl/studentenzaken>). Bent u niet in staat uw beroep binnen de termijn van zes weken na de verzenddatum van dit besluit in te dienen? U kunt binnen deze termijn een inleidend (pro forma) beroepschrift indienen waarbij u nog gelegenheid zal worden geboden de gronden (motivering) aan te vullen.

Bijlage: juridisch kader

In de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek is voor zover relevant het volgende opgenomen:

Artikel 7.61. Bevoegdheid college van beroep voor de examens

1. Het college van beroep voor de examens is bevoegd ten aanzien van de volgende beslissingen:
 - a. beslissingen als bedoeld in de artikelen 7.8b, derde en vijfde lid, en 7.9, eerste lid,
 - b. beslissingen inzake het met goed gevolg hebben afgelegd van het afsluitend examen, bedoeld in artikel 7.9d,
 - c. beslissingen, niet zijnde besluiten van algemene strekking, genomen op grond van het bepaalde bij of krachtens titel 2 van dit hoofdstuk, met het oog op de toelating tot examens,
 - d. beslissingen, genomen op grond van het aanvullend onderzoek, bedoeld in de artikelen 7.25, zesde lid, en 7.28, vierde lid,
 - e. beslissingen van examencommissies en examinatoren,
 - f. beslissingen van commissies als bedoeld in artikel 7.29, eerste lid, en
 - g. beslissingen, genomen op grond van artikel 7.30b met het oog op de toelating tot de in dat artikel bedoelde opleidingen.

Artikel 7.12b. Taken en bevoegdheden examencommissie

1. Naast de taken en bevoegdheden, bedoeld in de artikelen 7.11 en 7.12, tweede lid, heeft een examencommissie de volgende taken en bevoegdheden:
 - a. het borgen van de kwaliteit van de tentamens en examens onverminderd artikel 7.12c,
 - b. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen binnen het kader van de onderwijs- en examenregeling, bedoeld in artikel 7.13, om de uitslag van tentamens en examens te beoordelen en vast te stellen,
 - c. het door de meest daarvoor in aanmerking komende examencommissie verlenen van toestemming aan een student om een door die student samengesteld programma als bedoeld in artikel 7.3j te volgen, waarvan het examen leidt tot het verkrijgen van een graad, waarbij de examencommissie tevens aangeeft tot welke opleiding van de instelling dat programma wordt geacht te behoren voor de toepassing van deze wet,
 - d. het verlenen van vrijstelling voor het afleggen van één of meer tentamens, en
 - e. het borgen van de kwaliteit van de organisatie en de procedures rondom tentamens en examens.
2. Indien een student of extraneus fraudeert, kan de examencommissie de betrokkene het recht ontnemen één of meer door de examencommissie aan te wijzen tentamens of examens af te leggen, gedurende een door de examencommissie te bepalen termijn van ten hoogste een jaar. Bij ernstige fraude kan het instellingsbestuur op voorstel van de examencommissie de inschrijving voor de opleiding van de betrokkene definitief beëindigen.
3. De examencommissie stelt regels vast over de uitvoering van de taken en bevoegdheden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, b en d, en het tweede lid, en over de maatregelen die zij in dat verband kan nemen. De examencommissie kan onder door haar te stellen voorwaarden bepalen dat niet ieder tentamen met goed gevolg afgelegd hoeft te zijn om vast te stellen dat het examen met goed gevolg is afgelegd.

4. Indien een student bij de examencommissie een verzoek of een klacht indient waarbij een examiner betrokken is die lid is van de examencommissie, neemt de betrokken examiner geen deel aan de behandeling van het verzoek of de klacht.
5. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden. De examencommissie verstrekt het verslag aan het instellingsbestuur of de decaan.

Artikel 7.13. Onderwijs- en examenregeling

1. Het instellingsbestuur stelt voor elke door de instelling aangeboden opleiding of groep van opleidingen een onderwijs- en examenregeling vast. De onderwijs- en examenregeling bevat adequate en heldere informatie over de opleiding of groep van opleidingen.
2. In de onderwijs- en examenregeling worden, onverminderd het overigens in deze wet terzake bepaalde, per opleiding of groep van opleidingen de geldende procedures en rechten en plichten vastgelegd met betrekking tot het onderwijs en de examens. Daaronder worden ten minste begrepen:
 - a. de inhoud van de opleiding en van de daaraan verbonden examens,
 - a1. de wijze waarop het onderwijs in de desbetreffende opleiding wordt geëvalueerd,
 - b. de inhoud van de afstudeerrichtingen binnen een opleiding,
 - c. de kwaliteiten op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden die een student zich bij beëindiging van de opleiding moet hebben verworven,
 - d. waar nodig, de inrichting van praktische oefeningen,
 - e. de studielast van de opleiding en van elk van de daarvan deel uitmakende onderwijseenheden,
 - f. de nadere regels, bedoeld in de artikelen 7.8b, zesde lid, en 7.9, vijfde lid,
 - g. ten aanzien van welke opleidingen toepassing is gegeven aan artikel 7.5d,
 - h. het aantal en de volgtijdelijkheid van de tentamens alsmede de momenten waarop deze afgelegd kunnen worden,
 - i. de voltijdse, deeltijdse of duale inrichting van de opleiding,
 - j. waar nodig, de volgorde waarin, de tijdvakken waarbinnen en het aantal malen per studiejaar dat de gelegenheid wordt geboden tot het afleggen van de tentamens en examens, alsmede de wijze waarop inschrijving hiervoor plaatsvindt en de reguliere inschrijfperiode die van toepassing is,
 - k. de nadere regels bedoeld in artikel 7.10, vierde lid,
 - l. of de tentamens mondeling, schriftelijk of op een andere wijze worden afgelegd, behoudens de bevoegdheid van de examencommissie in bijzondere gevallen anders te bepalen,
 - m. de wijze waarop studenten met een handicap of chronische ziekte redelijkerwijs in de gelegenheid worden gesteld de tentamens af te leggen,
 - n. de openbaarheid van mondeling af te nemen tentamens, behoudens de bevoegdheid van de examencommissie in bijzondere gevallen anders te bepalen,
 - o. de termijn waarbinnen de uitslag van een tentamen bekend wordt gemaakt alsmede of en op welke wijze van deze termijn kan worden afgeweken,
 - p. de wijze waarop en de termijn gedurende welke degene die een schriftelijk tentamen heeft afgelegd, inzage verkrijgt in zijn beoordeelde werk,
 - q. de wijze waarop en de termijn gedurende welke kennis genomen kan worden van vragen en opdrachten, gesteld of gegeven in het kader van een schriftelijk afgenomen tentamen en van de normen aan de hand waarvan de beoordeling heeft plaatsgevonden,
 - r. de gronden waarop de examencommissie voor eerder met goed gevolg afgelegde tentamens of examens in het hoger onderwijs, dan wel voor buiten het hoger

- onderwijs opgedane kennis of vaardigheden, vrijstelling kan verlenen van het afleggen van een of meer tentamens,
- s. waar nodig, dat het met goed gevolg afgelegd hebben van tentamens voorwaarde is voor de toelating tot het afleggen van andere tentamens,
 - t. waar nodig, de verplichting tot het deelnemen aan praktische oefeningen met het oog op de toelating tot het afleggen van het desbetreffende tentamen, behoudens de bevoegdheid van de examencommissie vrijstelling van die verplichting te verlenen, al dan niet onder oplegging van vervangende eisen,
 - u. de bewaking van studievoortgang en de individuele studiebegeleiding,
 - v. waar nodig: de wijze waarop de selectie van studenten voor een traject als bedoeld in artikel 7.9b of voor een opleiding of afstudeerrichting als bedoeld in artikel 7.3h plaatsvindt,
 - x. de feitelijke vormgeving van het onderwijs, waaronder in ieder geval begrepen het aanbod aan premasters,
 - y. indien van toepassing: de regeling, bedoeld in artikel 7.9a, derde lid, tweede volzin, en
 - z. indien van toepassing, de wijze waarop en de termijn waarbinnen het studieplan, bedoeld in artikel 7.14a, wordt vastgesteld.

In de Regels en Richtlijnen van de Examencommissie is voor zover relevant het volgende opgenomen:

Artikel 8. Functiebeperking

Aan studenten met een functiebeperking wordt de gelegenheid geboden gebruik te maken van specifieke faciliteiten ter ondersteuning van de onderwijsactiviteiten, alsmede tot het afleggen van toetsen op een zoveel mogelijk aan hun functiebeperking aangepaste wijze conform de in de OER vastgelegde voorwaarden. Studenten dienen zo spoedig mogelijk een verzoek hiertoe, voorzien van een verklaring van een daartoe bevoegde instantie, aan de studieadviseur te overleggen. Op basis van het advies van de studieadviseur beslist de examencommissie over toekenning van de benodigde faciliteiten. Hiernaast hebben de studieadviseurs namens de examencommissie het mandaat om deze besluiten te nemen en uit te voeren. De student kan zich enkel beroepen op toegekende faciliteiten wanneer deze organisatorisch redelijkerwijs uitvoerbaar zijn. Let op: Toekenning van een tentamenvoorziening staat niet gelijk aan inschrijving voor het tentamen.

Artikel 10a. Vrijstellingen, vervangingen en invulling vrije keuzeruimte

A. Algemeen

Met inachtneming van de in de OER gestelde voorwaarden kan de examencommissie een student vrijstelling verlenen voor een examenonderdeel. De student dient hiertoe een aanvraag in bij de examencommissie.

1. Een vrijstellingsverzoek kan uitsluitend worden behandeld als de student staat ingeschreven voor de opleiding en is gekoppeld aan een examenprogramma.
2. Vrijstellingen worden uitsluitend verleend op basis van (volledige) onderdelen die met een voldoende (5,5 of hoger) zijn afgesloten en in totaal minimaal evenveel EC vertegenwoordigen als het vrij te stellen onderdeel. Iedere vrijstelling dient op een eenmalig ingebracht onderdeel gebaseerd te zijn. Een eerder behaald onderdeel kan niet de grondslag vormen voor meerdere vrijstellingen.
3. Een vrijstellingsverzoek dient uiterlijk 8 weken voor aanvang van het betreffende onderdeel met redenen omkleed te worden ingediend via een volledig ingevuld online

contactformulier van de examencommissie, inclusief alle daarin gevraagde bijlagen. Onvolledige en/of te laat ingediende verzoeken worden niet in behandeling genomen, met uitzondering van te laat ingediende verzoeken ten behoeve van onderdelen die starten vóór 15 oktober.

4. Verzoeken voor invulling van de minor en/of een keuzevak mogen ook worden ingediend na afloop van de minor en/of het keuzevak. De kans dat het verzoek wordt afgewezen door de examencommissie komt in dat geval voor rekening en risico van de student.

5. De examencommissie kan examinatoren om advies vragen, alvorens te beslissen over een vrijstellingsverzoek.

6. Aan een vrijstelling is geen cijfer verbonden. Vrijstellingen worden in Osiris geregistreerd als VR.

7. Vrijstellingen tellen niet mee in de berekening van cijfergemiddelden, zoals in het kader van het judicium.

8. Eerder binnen de ESSB behaalde, identieke onderdelen met dezelfde vakcode worden automatisch opgenomen in het examenprogramma. Binnen ESSB behaalde onderdelen die qua inhoud, studielast en niveau identiek zijn aan, maar een andere naam en/of vakcode hebben, worden ook beschouwd als identieke onderdelen. Echter, deze onderdelen worden uitsluitend op verzoek van de student opgenomen in het examenprogramma.

9. Aan eerder aan anderen verleende vrijstellingen kunnen geen rechten worden ontleend.

10. Een voorwaardelijke goedkeuring voor een vrijstelling op basis van een nog te volgen vak is gedurende één jaar (12 maanden) geldig

(...)

C. (Pre)masteropleidingen

16. Uitgezonderd hetgeen in lid 8 van dit artikel vermeld staat, worden in beginsel voor onderdelen van de (pre)masteropleiding geen vrijstelling verleend.

17. Uitgezonderd hetgeen in lid 16 van dit artikel vermeld staat, geldt in aanvulling op de OER dat een vrijstelling van het keuzevak in de master Bestuurskunde kan worden verleend op basis van een voltooid vak aan een andere geaccrediteerde opleiding in Nederland, dat qua inhoud, studielast en niveau overeenkomstig is met het vrij te stellen onderdeel.

Artikel 25. Hardheidsclausule en beroepsrecht

1. De examencommissie kan op een schriftelijk en met redenen omkleed verzoek van betrokkene afwijken van bepalingen van deze regels en richtlijnen indien een afwijzing van het verzoek zou leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.